

EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Bryssel den 31.5.2018
COM(2018) 378 final

2018/0203 (COD)

Förslag till

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING

om ändring av rådets förordning (EG) nr 1206/2001 av den 28 maj 2001 om samarbete mellan medlemsstaternas domstolar i fråga om bevisupptagning i mål och ärenden av civil eller kommersiell natur

{SEC(2018) 271 final} - {SWD(2018) 284 final} - {SWD(2018) 285 final}

MOTIVERING

1. BAKGRUND TILL FÖRSLAGET

• Motiv och syfte med förslaget

En av EU:s uppgifter är att utveckla ett europeiskt område med civilrättslig rättvisa, som bygger på principerna om ömsesidigt förtroende och ömsesidigt erkännande av avgöranden. Området med rättvisa kräver rättsligt samarbete över gränserna. För detta syfte och för att underlätta den inre marknadens funktion, har EU antagit lagstiftning om gränsöverskridande delgivning av handlingar¹ och om samarbete i fråga om bevisupptagning². Dessa akter är av avgörande betydelse för att reglera den ömsesidiga rättsliga hjälpen mellan medlemsstaterna i mål och ärenden av civil eller kommersiell natur. Deras gemensamma syfte är att ge en effektiv ram för det gränsöverskridande rättsliga samarbetet. De har ersatt det tidigare internationella, mer tungrodda systemet med Haagkonventioner³ mellan medlemsstaterna⁴.

Lagstiftningen om rättsligt samarbete har konkret betydelse för vardagslivet för EU:s medborgare, oavsett om det rör sig om privatpersoner eller näringsidkare. Den tillämpas i rättsliga förfaranden med gränsöverskridande följder, där det är oundgängligt att den fungerar korrekt för att man ska kunna säkerställa tillgång till rättslig prövning och rättvisa rättegångar. Effektiviteten hos ramverket för internationell rättslig hjälp påverkar direkt hur de medborgare som är involverade i sådana gränsöverskridande tvister uppfattar domstolsväsendets funktion och rättssäkerheten i medlemsstaterna.

Ett smidigt samarbete mellan domstolar är också nödvändigt för att den inre marknaden ska kunna fungera väl. Under 2018 kommer uppskattningsvis 3,4 miljoner civil- och handelsrättsliga förfaranden i EU att ha gränsöverskridande följder⁵. I många av dessa förfaranden behöver bevis tas upp från en annan medlemsstat; förordningen om bevisupptagning tillhandahåller verktyg som underlättar tillgången till sådana bevis.

Rådets förordning (EG) nr 1206/2001 om samarbete mellan medlemsstaternas domstolar i fråga om bevisupptagning i mål och ärenden av civil eller kommersiell natur är ett betydelsefullt instrument för det europeiska rättsliga samarbetet, eftersom det ofta är mycket

¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1393/2007 av den 13 november 2007 om delgivning i medlemsstaterna av rättegångshandlingar och andra handlingar i mål och ärenden av civil eller kommersiell natur ("delgivning av handlingar") och om upphävande av rådets förordning (EG) nr 1348/2000 (EUT L 324, 10.12.2007, s. 79).

² Rådets förordning (EG) nr 1206/2001 av den 28 maj 2001 om samarbete mellan medlemsstaternas domstolar i fråga om bevisupptagning i mål och ärenden av civil eller kommersiell natur (EGT L 174, 27.6.2001, s. 1).

³ Konvention av den 15 november 1965 om delgivning i utlandet i mål och ärenden av civil och kommersiell natur.
Konvention av den 18 mars 1970 om bevisupptagning i utlandet i mål och ärenden av civil eller kommersiell natur

⁴ Förordningarna är tillämpliga på alla medlemsstater utom Danmark. Danmark ingick den 19 oktober 2005 ett parallellavtal med Europeiska gemenskapen om delgivning i utlandet av handlingar i mål och ärenden av civil eller kommersiell natur som utsträcker bestämmelserna i förordningen om delgivning av handlingar och dess tillämpningsföreskrifter till att även gälla Danmark. Avtalet trädde i kraft den 1 juli 2007 (se EUT L 300, 17.11. 2005, s. 55, EUT L 120, 5.5.2006, s. 23). Det finns inte något parallellavtal i fråga om bevisupptagning.

⁵ Denna siffra återspeglar beräkningar från den ekonomiska studie från Deloitte som stöder konsekvensbedömningen. Beräkningarna baseras på uppgifter från Eurostat, Europarådets kommission för effektivisering av rättsväsendet (Cepej) och Europeiska kommissionen samt uppgifter som inhämtats i intervjuer. Studien utkontrakterades till Deloitte enligt kontraktsnummer JUST/2017/JCOO/FW/CIVI/0087 (2017/07). Slutrapporten har ännu inte offentliggjorts.

viktigt att kunna lägga fram tillräckliga bevis för domstolen för att styrka en talan. Genom förordningen inrättas ett EU-omfattande system för direkt och snabbt översändande av framställningar om bevisupptagning mellan domstolar och verkställighet av sådana framställningar, och det föreskrivs exakta regler vad gäller framställningarnas form och innehåll. Förordningen har i synnerhet inneburit en förbättring i förhållande till den relevanta Haagkonventionen, eftersom den har inrättat ett modernt och effektivt system för direkta kontakter mellan domstolar (översändande av framställningar och tillbakasändande av den bevisning som tagits upp) och ersatt det tungrodda system där framställningar översändes från domstolen i medlemsstat A till det centrala organet i medlemsstat A, därefter till det centrala organet i medlemsstat B och slutligen till domstolen i medlemsstat B (och vice versa på vägen tillbaka). Den möjliggör också direkt bevisupptagning av domstolar i andra medlemsstater.

För att få underlag till en relevant, heltäckande och aktuell analys och relevanta, heltäckande och aktuella slutsatser om förordningens praktiska tillämpning (vilket skulle komplettera slutsatserna från andra utvärderingar⁶) gjorde kommissionen under 2017 en Refit-utvärdering i enlighet med riktlinjerna för bättre lagstiftning. Syftet med detta var att bedöma förordningens tillämpning mot bakgrund av de fem obligatoriska huvudkriterierna ändamålsenlighet, effektivitet, relevans, enhetlighet och mervärde för EU.

Slutsatserna i Refit-utvärderingsrapporten utgjorde en grund för problemformuleringen i den konsekvensbedömning som åtföljer detta förslag. Enligt rapporten är kontakter mellan de organ som utsetts genom förordningen fortfarande nästan uteslutande pappersbaserade, vilket påverkar kostnader och effektivitet negativt. Videokonferenser används dessutom sällan för att höra personer i en annan medlemsstat. Förslaget bemöter därför behovet av att modernisera, särskilt att digitalisera och använda modern teknik vid gränsöverskridande bevisupptagning. Det åtgärdar också följande problem, som betonades vid utvärderingen: förseningar och kostnader för privatpersoner, företag och medlemsstater, brister i skyddet för processuella rättigheter samt rättslig komplexitet och rättsosäkerhet.

Förslaget strävar efter att förbättra hur området med frihet, säkerhet och rättvisa och den inre marknaden fungerar, genom att effektivisera och påskynda gränsöverskridande bevisupptagning. Detta kommer att uppnås genom att anpassa förordning (EG) nr 1206/2001 till den tekniska utvecklingen, utforska fördelarna med digitalisering och säkerställa att videokonferenser används i större utsträckning. Initiativet ökar rättssäkerheten och bidrar därmed till att undvika förseningar och onödiga kostnader för privatpersoner, företag och offentliga förvaltningar, och åtgärdar brister i skyddet av parternas processuella rättigheter.

- **Förenlighet med befintliga bestämmelser inom området**

Initiativet är nära kopplat till det initiativ som rör delgivning i medlemsstaterna av rättegångshandlingar och andra handlingar i mål och ärenden av civil eller kommersiell natur (delgivning av handlingar), som regleras av förordning (EG) nr 1393/2007.

Förslaget är förenligt med befintliga unionsakter på området för civilrättsligt samarbete. Förordning (EG) nr 1206/2001 påverkar inte möjligheten att utbyta information mellan myndigheter enligt system som inrättats genom Bryssel IIa-förordningen⁷ och förordningen

⁶ Se fotnot 5.

⁷ Rådets förordning (EG) nr 2201/2003 av den 27 november 2003 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar i äktenskapsmål och mål om föräldraansvar samt om upphävande av förordning (EG) nr 1347/2000 (EGT L 338, 23.12.2003, s. 1).

om underhållsskyldighet⁸, även när sådan information har bevisvärde, varför den ansökande myndigheten kan välja vilken metod som är lämpligast.

- **Förenlighet med unionens politik inom andra områden**

Den föreslagna förordningen är en del av EU:s ram för rättsligt samarbete i civilrättsliga frågor och bidrar till EU:s mål om att inrätta ett område med frihet, säkerhet och rättvisa, såsom anges i artikel 3.2 i fördraget om Europeiska unionen (EU-fördraget) och artikel 67 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget). I detta sammanhang ska EU utveckla ett rättsligt samarbete i civilrättsliga frågor som har gränsöverskridande följder, vilket bygger på principen om ömsesidigt erkännande av domstolsavgöranden och andra avgöranden enligt vad som anges i artikel 81 i EUF-fördraget. Förordningen bidrar också till EU:s mål om att upprätta en inre marknad (artikel 26 i EUF-fördraget).

I EU:s agenda för rättsliga frågor till 2020 betonas att man, för att stärka det ömsesidiga förtroendet mellan medlemsstaternas rättssystem, bör undersöka behovet av att stärka de civilrättsliga processuella rättigheterna, t.ex. när det gäller bevisupptagning⁹. Syftet att förbättra ramen för det rättsliga samarbetet inom EU är också i linje med de mål som kommissionen satte upp i strategin för den digitala inre marknaden¹⁰: I samband med e-förvaltning anges i strategin ett behov av fler åtgärder för att modernisera den offentliga (inbegripet den rättsliga) förvaltningen, uppnå gränsöverskridande samverkan och underlätta kontakterna med medborgarna.

Kommissionen åtog sig därför i sitt arbetsprogram för 2018 att utarbeta ett förslag till översyn av förordningen om bevisupptagning¹¹.

2. RÄTTSLIG GRUND, SUBSIDIARITETSPRINCIPEN OCH PROPORTIONALITETSPRINCIPEN

- **Rättslig grund**

Den rättsliga grunden för förslaget är artikel 81 i EUF-fördraget (rättsligt samarbete i civilrättsliga frågor som har gränsöverskridande följder). Artikel 81.2 d ger EU befogenhet att besluta om åtgärder för att säkerställa samarbete som rör bevisupptagning.

- **Subsidiaritetsprincipen (för icke-exklusiv befogenhet)**

De problem som initiativet är avsett att lösa uppstår i gränsöverskridande rättsliga förfaranden (som per definition är utom räckhåll för de nationella rättssystemen) och följer antingen av otillräckligt samarbete mellan medlemsstaternas domstolar eller av att de inhemska systemen och rättsmiljöerna inte är tillräckligt driftskompatibla och sammanhängande. Regler på området för internationell privaträtt föreskrivs i förordningar, eftersom det är det enda sättet att säkerställa den enhetlighet som eftersträvas. Det finns i princip inget som hindrar medlemsstaterna från att digitalisera sina kommunikationsmetoder, men tidigare erfarenheter

⁸ Rådets förordning (EG) nr 4/2009 av den 18 december 2008 om domstols behörighet, tillämplig lag, erkännande och verkställighet av domar samt samarbete i fråga om underhållsskyldighet (EUT L 7, 10.1.2009, s. 1).

⁹ EU:s agenda för rättsliga frågor till 2020 – Att stärka förtroendet, rörligheten och tillväxten inom EU (COM(2014) 144 final), s. 8.

¹⁰ COM(2015) 192 final, 6.5.2015, s. 16.

¹¹ Kommissionens arbetsprogram för 2018 En agenda för ett mer enat, starkare och mer demokratiskt EU (COM(2017) 650 final, 24.10.2017), bilaga II, punkterna 10 och 11.

och prognoser om vad som kommer att hända om åtgärder på EU-nivå inte vidtas visar att framstegen skulle bli mycket långsamma och att, även om medlemsstaterna skulle vidta åtgärder, driftskompatibilitet inte kan säkerställas utan en ram med stöd av EU-rätten. Målet för förslaget kan därför inte i tillräcklig utsträckning uppnås av medlemsstaterna på egen hand, utan kan endast uppnås på unionsnivå.

Mervärdet för EU ligger i att ytterligare effektivisera och påskynda de rättsliga förfarandena genom att förenkla och påskynda samarbetsmekanismerna vad gäller bevisupptagning och därigenom förbättra rättskipningen i mål och ärenden med gränsöverskridande följder.

- **Proportionalitetsprincipen**

Förslaget är förenligt med proportionalitetsprincipen eftersom det är strikt begränsat till vad som krävs för att dess mål ska uppnås. Det inverkar inte på de olika nationella tillvägagångssätten för att ta upp bevis.

3. RESULTAT AV EFTERHANDSUTVÄRDERINGAR, SAMRÅD MED BERÖRDA PARTER OCH KONSEKVENSBEDÖMNINGAR

- **Efterhandsutvärderingar/kontroller av ändamålsenligheten med befintlig lagstiftning**

Resultaten av den efterhandsutvärdering av förordning (EG) nr 1206/2001 som åtföljer konsekvensbedömningen kan sammanfattas enligt följande.

Sammantaget har förordningen bidragit till att uppnå sina allmänna, särskilda och operativa mål. Rättstillämpare har välkomnat införandet av gemensamma metoder för bevisupptagning. Införandet av standardiserade formulär och kommunikationskanaler har underlättat kommunikationen. Förordningen har gjort rättsliga förfaranden effektivare – både jämfört med Haagkonventionen och över tid, mellan 2001 och 2017. Den bidrar därmed till ett område med frihet, säkerhet och rättvisa och till en välfungerande inre marknad. Den ökar det ömsesidiga förtroendet mellan domstolar och bidrar till att minska bördan för privatpersoner och företag som är inblandade i gränsöverskridande förfaranden.

Ett antal hinder har identifierats som tyder på att det finns utrymme för förbättring. Dessa hinder avser till övervägande del förseningar och kostnader för företag och privatpersoner som uppstått på grund av att man har underlåtit att utnyttja den moderna teknikens potential till snabbare kommunikation och direkt bevisupptagning. De mest slående exemplen är underlåtenhet att använda elektronisk kommunikation vid utbyten mellan medlemsstaternas domstolar och myndigheter, som fortfarande i huvudsak är pappersbaserade, och den marginella användningen av elektronisk kommunikation, särskilt videokonferens, för direkt bevisupptagning. Förordningen kräver för närvarande inte att rättsväsendet ska införa modern teknik; det faktum att detta är helt beroende av medlemsstaternas individuella ansträngningar och den allmänna övergången till digitalisering har lett till mycket långsamma framsteg, både i absoluta termer och i jämförelse med hur modern teknik används i nationella sammanhang.

- **Samråd med berörda parter**

Kommissionen har genomfört ett omfattande samråd med berörda parter. Ett och samma samråd som avsåg både förordning (EG) nr 1393/2007 och förordning (EG) nr 1206/2001 pågick från den 8 december 2017 till den 2 mars 2018. Sammanlagt 131 svar kom in (flest från Polen, följt av Tyskland, Ungern och Grekland). Vid två särskilda möten med det

europiska rättsliga nätverket diskuterades praktiska problem och möjliga förbättringar av båda förordningarna. Särskilda möten hölls med experter från medlemsstaterna. En workshop anordnades för utvalda berörda parter med särskilt intresse av frågor som rör gränsöverskridande rättsliga förfaranden. Resultaten av dessa samråd var överlag positiva och visade att det fanns ett behov av åtgärder.

Kommissionen har dessutom fört en regelbunden dialog med berörda parter och medlemsstater via rådets expertgrupp om elektronisk delgivning och elektronisk kommunikation, som sammanträder fyra till sex gånger om året.

- **Insamling och användning av sakkunnigutlåtanden**

En expertgrupp om moderniseringen av det rättsliga samarbetet i mål och ärenden av civil och kommersiell natur höll sex möten mellan januari och april 2018. I en studie från 2016 utförd av ett konsortium som leds av Maribors universitet gjordes en jämförande analys av bevisreglerna i 26 medlemsstater¹².

- **Konsekvensbedömning**

Detta förslag stöds av en konsekvensbedömning som läggs fram i det åtföljande arbetsdokumentet från kommissionens avdelningar SWD(2018) 285.

Flera alternativ övervägdes, från icke-lagstiftningsåtgärder till lagstiftningsåtgärder med olika ambitionsnivåer.

Det alternativ som föredras är ett policypaket som innefattar flera olika åtgärder:

- att använda elektronisk överföring som standardkanal för elektronisk kommunikation och elektroniskt utbyte av handlingar,
- att främja moderna metoder för bevisupptagning såsom videokonferens om en person behöver höras från en annan medlemsstat och ge medlemsstaterna incitament (via finansiering av nationella projekt) att förse domstolar med videokonferensutrustningar,
- att avlägsna rättsliga hinder för godtagande av elektroniska (digitala) bevis,
- att hantera problemet med olika tolkningar av begreppet ”domstol”,
- att visa på vikten av de enhetliga normer som föreskrivs i förordningen (effektiviserade förfaranden, likvärdiga normer vad gäller skyddet av parternas rättigheter),
- bästa praxis för behöriga domstolar, för att hjälpa dem att tillämpa förfarandena korrekt och utan dröjsmål, och
- att öka domstolars och rättstillämpares medvetenhet om att de direkta kanalerna för bevisupptagning enligt förordningen finns tillgängliga.

Nämnden för lagstiftningskontroll granskade utkastet till konsekvensbedömning vid sitt möte den 3 maj 2018 och avgav ett positivt yttrande med kommentarer den 7 maj 2018. Nämndens rekommendationer beaktades. I synnerhet förklaras i den omarbetade versionen av rapporten på ett bättre sätt förhållandet mellan de två initiativen på området för rättsligt samarbete

¹² <http://www.acj.si/en/presentation-evidence>

(delgivning av handlingar och bevisupptagning), det bredare sammanhanget och skälen till att förordningen utgör ett viktigt framsteg jämfört med Haagkonventionen om bevisupptagning. Vidare identifieras och förklaras de främsta problemen och grundscenariot bättre och avsnitten om subsidiaritet och mervärde för EU har förbättrats. Dessutom har slutsatserna från utvärderingen i fråga om effektivitet vidareutvecklats och bedömningen av policyalternativen inriktats på de huvudsakliga frågorna (elektronisk kommunikation och användning av videokonferenser).

- **Lagstiftningens ändamålsenlighet och förenkling**

Initiativet ingår i kommissionens arbetsprogram för 2018 under Refit-initiativ på området för rättvisa och grundläggande rättigheter som grundar sig på ömsesidigt förtroende¹³.

Berörda parter rekommenderade via Refit-plattformen att kommissionen skulle utforska möjligheterna att påskynda bevisupptagningen i andra medlemsstater.

Polycypaketet förväntas ge fördelar för privatpersoner och företag som deltar i gränsöverskridande förfaranden. Ökad rättssäkerhet och snabbare, mindre kostsamma förfaranden skulle bidra till att uppmuntra privatpersoner och företag att ingå gränsöverskridande transaktioner och skulle således stimulera till gränsöverskridande näringsverksamhet och förbättra den inre marknadens funktion. För medlemsstaterna skulle elektroniskt översändande och bevisupptagning genom videokonferens medföra vissa kostnader, med det är fråga om engångskostnader, samtidigt som nyttan med dessa åtgärder är fortlöpande och leder till kostnadsbesparingar (dvs. det kostar mindre att höra ett vittne genom videokonferens än personligen). De kostnader som särskilt rör denna förordning kommer även att begränsas av den generellt ökande digitaliseringen av rättsväsendet. Sammantaget skulle nyttan klart överväga kostnaderna. Företag skulle dra nytta av förbättringar när de är parter i rättsliga förfaranden. Andra verkningar skulle vara relativt neutrala.

Förordningen kommer också att föreskriva om ömsesidigt erkännande av digitala bevis. Detta kommer inte endast att minska bördan för privatpersoner och företag i förfaranden, utan också begränsa de fall där digitala bevis avvisas.

- **Grundläggande rättigheter**

I enlighet med EU:s agenda för rättsliga frågor till 2020 tillmötesgår förslaget behovet att stärka de civilrättsliga processuella rättigheterna, i syfte att stärka det ömsesidiga förtroendet mellan medlemsstaternas rättssystem.

Införandet av elektroniska kommunikationsmetoder och en större användning av videokonferenser förväntas förbättra tillgången till rättslig prövning för privatpersoner och företag.

De digitaliseringsåtgärder som föreslås beaktar kraven om dataskydd och skydd av privatlivet: det system som ska införas för elektroniskt utbyte mellan de utsedda domstolarna bör innefatta en fullständigt tillförlitlig och säker teknisk lösning som säkerställer de översända uppgifternas integritet och privata karaktär. En på förhand fastställd krets användare av systemet (endast medlemsstaternas domstolar och rättsliga myndigheter) ger en ytterligare

¹³ Kommissionens arbetsprogram för 2018 En agenda för ett mer enat, starkare och mer demokratiskt EU (COM(2017) 650 final, 24.10.2017), bilaga II, punkt 10, s. 4.

garanti för att personuppgifter kommer att behandlas på ett korrekt sätt. Systemet bör vidare ha en decentraliserad struktur, som möjliggör direkt kommunikation mellan dess slutpunkter och på så sätt minskar risken genom att minimera antalet databehandlare.

När det gäller skyddet av personuppgifter i samband med det föreslagna policypaketet finns följande viktiga yttre faktorer:

- Den allmänna dataskyddsförordningen¹⁴, som är tillämplig från och med maj 2018 och som bör öka medvetenheten och medföra snabba åtgärder för att säkra databasers säkerhet och integritet samt snabba åtgärder mot integritetsintrång inom rättsväsendet.
- Återkommande hot mot cybersäkerheten i den offentliga sektorn. Försök till attacker mot den offentliga it-infrastrukturen väntas öka snabbt och drabba rättsväsendet i medlemsstaterna, och deras inverkan kan förvärras av it-systemens växande sammankoppling (nationellt och på EU-nivå).

Genomförandeplaner samt åtgärder för övervakning, utvärdering och rapportering

I överensstämmelse med punkterna 22 och 23 i det interinstitutionella avtalet av den 13 april 2016¹⁵, där de tre institutionerna bekräftar att utvärderingar av befintlig lagstiftning och politik bör ligga till grund för konsekvensbedömningar av olika alternativ för vidare åtgärder, kommer denna förordning att utvärderas och kommissionen kommer att lägga fram en rapport för Europaparlamentet, rådet och Europeiska ekonomiska och sociala kommittén senast fem år efter tillämpningsdatumet. Utvärderingen kommer att bedöma förordningens effekter i praktiken med utgångspunkt i indikatorer och en detaljerad analys av i vilken utsträckning förordningen kan anses uppfylla kraven på relevans, ändamålsenlighet, effektivitet, mervärde för EU och konsekvens i förhållande till annan EU-politik. Utvärderingen kommer att innefatta de lärdomar som dragits för att identifiera luckor och problem eller möjligheter att ytterligare förbättra förordningens verkan. Medlemsstaterna kommer att förse kommissionen med de uppgifter som är nödvändiga för att utarbeta rapporten.

4. BUDGETKONSEKVENSER

Förslaget kommer inte att ålägga nationella förvaltningar några stora kostnader utan snarare leda till besparingar. Nationella myndigheter förväntas dra nytta av effektivare rättsliga förfaranden samt minskade administrativa bördor och arbetskostnader.

Kostnader för utveckling, genomförande och underhåll av elektronisk kommunikation och utbyten av handlingar, och för inköp, inrättande och drift av professionell, högkvalitativ videokonferensutrustning skulle kunna samfinansieras.

De viktigaste källorna till EU-finansiering från de nuvarande finansieringsprogrammen är programmet Rättsliga frågor och Fonden för ett sammanlänkat Europa. Programmet Rättsliga frågor (budget för 2018: 45,95 miljoner euro) stöder kapacitet för efterlevnadskontroll och gottgörelse i medlemsstaterna på civilrättens område och dess framtida finansieringsprioriteringar är inriktade på dessa faktorer, som också är relevanta för

¹⁴ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (EUT L 119 4.5.2016, s. 1).

¹⁵ Interinstitutionellt avtal mellan Europaparlamentet, Europeiska unionens råd och Europeiska kommissionen om bättre lagstiftning av den 13 april 2016, EUT L 123, 12.5.2016, s. 1.

innevarande initiativ. Fonden för att sammanlänkat Europa har en mycket större budget (130,33 miljoner euro för 2018) och erbjuder finansiellt stöd till it-projekt som underlättar gränsöverskridande samverkan mellan offentliga administrationer, företag och privatpersoner. Den används redan i bred utsträckning för att finansiera digitalisering och e-juridik på civilrättens område, bland annat den europeiska e-juridikportalen och integrering av offentliga handlingar i de nationella e-förvaltningssystemen och företagsregistrens sammankopplingssystem. I det paket med den fleråriga budgetramen som presenterades den 2 maj 2018 innehåller prioriteringen för digital omvandling 3 miljarder euro till den digitala delen av fonden, för finansiering av infrastruktur för digital konnektivitet.

5. ÖVRIGA INSLAG

- **Genomförandeplaner samt åtgärder för övervakning, utvärdering och rapportering**

Effektiva arrangemang kommer att inrättas för att övervaka förordningen, inbegripet en omfattande uppsättning kvalitativa och kvantitativa indikatorer och ett klart och strukturerat förfarande för rapportering. Detta är viktigt för att säkerställa att ändringarna genomförs effektivt i medlemsstaterna och för att kontrollera om förordningen uppnår sina mål.

- **Ingående redogörelse för de specifika bestämmelserna i förslaget**

Artikel 1.4

För närvarande är termen ”domstol” inte definierad och detta har lett till olika tolkningar i medlemsstaterna. Vissa har tolkat det som endast traditionella domstolar, medan andra också verkställer framställningar från andra rättsliga myndigheter (t.ex. notarius publicus) om de har befogenheter enligt nationell rätt att utföra bevisupptagning. Dessa osäkerheter bör avlägsnas genom att man inför en definition av begreppet ”domstol”.

Artikel 6

Genom denna ändring införs en bestämmelse om obligatoriskt elektroniskt översändande av framställningar och meddelanden enligt förordningen (punkt 1). I undantagsfall, dvs. vid ett avbrott i systemet eller om systemet inte är lämpat för det aktuella översändandet (t.ex. om ett DNA-prov ska översändas som bevismaterial), kan andra kanaler fortfarande användas (punkt 4).

Artiklarna 17 och 17a

Syftet med de föreslagna ändringarna är att säkerställa att direkt bevisupptagning i enlighet med artikel 17 genom videokonferens används på ett lämpligare sätt, oftare och snabbare, om sådan teknik finns tillgänglig hos de berörda domstolarna och om det är lämpligt mot bakgrund av de särskilda omständigheterna i målet.

Artikel 17b

Syftet med denna nya artikel är att underlätta bevisupptagning av diplomatiska eller konsulära tjänstemän. I denna artikel förskrivs att sådana personer, på en annan medlemsstats territorium och inom det område där de utövar sina funktioner, får ta upp bevis utan att det krävs en föregående framställning, genom att höra medborgare i den medlemsstat de

företräder utan tvång i samband med pågående förfaranden vid domstolar i den medlemsstaten.

Artikel 18a

Denna nya artikel syftar till att säkerställa att digitala bevis som har tagits upp i enlighet med lagstiftningen i den medlemsstat där de togs upp inte avvisas som bevis i en annan medlemsstat endast på grund av deras digitala natur.

Artiklarna 19 och 20

Dessa ändringar anpassar förordningen till artikel 290 i EUF-fördraget.

Artikel 22a

I denna bestämmelse anges att kommissionen ska fastställa ett detaljerat program för övervakning av förordningens utfall, resultat och effekter.

Artikel 23

I denna artikel anges att kommissionen ska göra en utvärdering av förordningen i linje med kommissionens riktlinjer om bättre lagstiftning och i enlighet med punkterna 22 och 23 i det interinstitutionella avtalet av den 13 april 2016 och lägga fram en rapport med de huvudsakliga resultaten för Europaparlamentet, rådet och Europeiska ekonomiska och sociala kommittén.

Förslag till

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING

om ändring av rådets förordning (EG) nr 1206/2001 av den 28 maj 2001 om samarbete mellan medlemsstaternas domstolar i fråga om bevisupptagning i mål och ärenden av civil eller kommersiell natur

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DENNA FÖRORDNING

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 81,
med beaktande av Europeiska kommissionens förslag,
efter översändande av utkastet till lagstiftningsakt till de nationella parlamenten,
med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande¹,
i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet, och
av följande skäl:

- (1) För att den inre marknaden ska fungera väl är det nödvändigt att förbättra och påskynda samarbetet mellan domstolar i fråga om bevisupptagning ytterligare.
- (2) Rådets förordning (EG) nr 1206/2001² föreskriver regler om samarbete mellan medlemsstaternas domstolar i fråga om bevisupptagning i mål och ärenden av civil eller kommersiell natur.
- (3) För att säkerställa snabbt översändande av framställningar och meddelanden, bör alla lämpliga medel för modern kommunikationsteknik användas. Därför bör som regel all kommunikation och alla utbyten av handlingar ske genom ett decentraliserat it-system som består av nationella it-system.
- (4) För att säkerställa ömsesidigt erkännande av digitala bevis bör sådana bevis som har tagits upp i en medlemsstat i enlighet med dess lagstiftning inte nekas erkännande som bevis i en annan medlemsstat endast på grund av deras digitala natur.
- (5) Förordning (EG) nr 1206/2001 bör inte påverka möjligheten för myndigheter att utbyta information enligt system som inrättats genom andra unionsakter, såsom rådets förordning (EG) nr 2201/2003³ eller rådets förordning (EG) nr 4/2009⁴, även om sådan

¹ EUT C , , s. .

² Rådets förordning (EG) nr 1206/2001 av den 28 maj 2001 om samarbete mellan medlemsstaternas domstolar i fråga om bevisupptagning i mål och ärenden av civil eller kommersiell natur (EGT L 174, 27.6.2001, s. 1).

³ Rådets förordning (EG) nr 2201/2003 av den 27 november 2003 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar i äktenskapsmål och mål om föräldraansvar samt om upphävande av förordning (EG) nr 1347/2000 (EGT L 338, 23.12.2003, s. 1).

⁴ Rådets förordning (EG) nr 4/2009 av den 18 december 2008 om domstols behörighet, tillämplig lag, erkännande och verkställighet av domar samt samarbete i fråga om underhållsskyldighet (EUT L 7, 10.1.2009, s. 1).

information har bevisvärde, varför den ansökande myndigheten fritt kan välja vilken metod som är lämpligast.

- (6) Modern kommunikationsteknik, särskilt videokonferenser som är en viktig metod för att förenkla och påskynda bevisupptagningen, används för närvarande inte till sin fulla potential. Om bevis ska tas upp genom att en person som har hemvist i en annan medlemsstat ska höras som vittne, part eller sakkunnig, bör domstolen ta upp sådan bevisning direkt genom videokonferens, om sådan teknik finns tillgänglig hos de respektive domstolarna, och om domstolen anser att det är lämpligt att använda sådan teknik med hänsyn till de särskilda omständigheterna i målet.
- (7) För att underlätta bevisupptagning av diplomatiska eller konsulära tjänstemän får sådana personer, på en annan medlemsstats territorium och inom det område där de utövar sina funktioner, ta upp bevis utan att det krävs en föregående framställning, genom att höra medborgare i den medlemsstat de företräder utan tvång i samband med pågående förfaranden vid domstolar i den medlemsstat de företräder.
- (8) Eftersom målen för denna förordning inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna utan snarare, på grund av inrättandet av en rättslig ram som säkerställer snabbt översändande av framställningar och meddelanden rörande bevisupptagning, kan uppnås bättre på unionsnivå, kan unionen vidta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i fördraget om Europeiska unionen. I enlighet med proportionalitetsprincipen i samma artikel går denna förordning inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå detta mål.
- (9) I enlighet med artiklarna 3 och 4a.1 i protokoll nr 21 om Förenade kungarikets och Irlands ställning med avseende på området med frihet, säkerhet och rättvisa, fogat till fördraget om Europeiska unionen och fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, [har [Förenade kungariket] [och] [Irland] meddelat att [det] [de] önskar delta i antagandet och tillämpningen av denna förordning] [deltar [Förenade kungariket] [och] [Irland] inte i antagandet av denna förordning, som inte är bindande för eller tillämplig på [Förenade kungariket] [och] [Irland]].
- (10) I enlighet med artiklarna 1 och 2 i protokoll nr 22 om Danmarks ställning, fogat till fördraget om Europeiska unionen och fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, deltar Danmark inte i antagandet av denna förordning som därför varken är bindande för eller tillämplig i Danmark.
- (11) I syfte att uppdatera formulären i bilagorna eller göra tekniska anpassningar av dessa, bör befogenheten att anta akter i enlighet med artikel 290 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt delegeras till kommissionen med avseende på ändringar av bilagorna. Det är särskilt viktigt att kommissionen genomför lämpliga samråd under sitt förberedande arbete, inklusive på expertnivå, och att dessa samråd genomförs i enlighet med principerna i det interinstitutionella avtalet av den 13 april 2016 om bättre lagstiftning*. För att säkerställa lika stor delaktighet i förberedelsen av delegerade akter erhåller Europaparlamentet och rådet alla handlingar samtidigt som medlemsstaternas experter, och deras experter ges systematiskt tillträde till möten i kommissionens expertgrupper som arbetar med förberedelse av delegerade akter.

*Interinstitutionellt avtal mellan Europaparlamentet, Europeiska unionens råd och Europeiska kommissionen av den 13 april 2016 om bättre lagstiftning, EUT L 123, 12.5.2016, s. 1.

(12) I enlighet med punkterna 22 och 23 i det interinstitutionella avtalet av den 13 april 2016 om bättre lagstiftning bör kommissionen utvärdera denna förordning på grundval av den information som samlats in genom särskilda övervakningsarrangemang för att bedöma förordningens faktiska effekter och om det behövs eventuella ytterligare åtgärder.

(13) Förordning (EG) nr 1206/2001 bör därför ändras i enlighet med detta.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Förordning (EG) nr 1206/2001 ska ändras på följande sätt:

(1) I artikel 1 ska följande punkt läggas till som punkt 4:

”4. I denna förordning avses med termen ”domstol” varje rättslig myndighet i en medlemsstat som är behörig att ta upp bevis i enlighet med denna förordning.”

(2) Artikel 6 ska ersättas med följande:

”Artikel 6

Översändande av framställningar och andra meddelanden

1. Framställningar och meddelanden enligt denna förordning ska översändas genom ett decentraliserat it-system som består av nationella it-system som är sammankopplade via en kommunikationsinfrastruktur som möjliggör ett säkert och tillförlitligt gränsöverskridande utbyte av uppgifter mellan de nationella it-systemen.
2. Den allmänna rättsliga ram för användningen av betrodda tjänster som anges i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 910/2014⁵ ska tillämpas på de framställningar och meddelanden som översänds genom det decentraliserade it-system som avses i punkt 1.
3. Om framställningar och meddelanden som avses i punkt 1 kräver eller innehåller en stämpel eller handskriven underskrift får ”kvalificerade elektroniska stämplat” och ”kvalificerade elektroniska underskrifter” enligt definitionerna i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 910/2014 användas i stället.
4. Om översändande i enlighet med punkt 1 inte är möjligt på grund av en oförutsedd och exceptionell störning av det decentraliserade it-systemet eller om ett sådant översändande inte är möjligt i andra undantagsfall, ska översändandet ske på det snabbast möjliga sätt som den anmodade medlemsstaten har angett att den kan godta.”

(3) Artikel 17 ska ändras på följande sätt:

(a) Punkt 2 ska utgå.

(b) I punkt 4 ska tredje stycket ersättas med följande:

⁵ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 910/2014 av den 23 juli 2014 om elektronisk identifiering och betrodda tjänster för elektroniska transaktioner på den inre marknaden och om upphävande av direktiv 1999/93/EG (EUT L 257, 28.8.2014, s. 73).

”Om den ansökande domstolen inom 30 dagar från det att en framställning översänts inte har mottagit information om huruvida framställningen har godtagits, ska framställningen betraktas som godtagen.”

- (4) Följande artikel ska införas som artikel 17a:

”Artikel 17a

Direkt bevisupptagning genom videokonferens

1. Om bevis ska tas upp genom att en person som har hemvist i en annan medlemsstat ska höras som vittne, part eller sakkunnig och domstolen inte i enlighet med artikel 1.1 a anmodar den behöriga domstolen i en annan medlemsstat att ta upp bevis, ska domstolen ta upp bevis direkt i enlighet med artikel 17 genom videokonferens, om sådan teknik finns tillgänglig hos de respektive domstolarna, och om domstolen anser att det är lämpligt att använda sådan teknik med hänsyn till de särskilda omständigheterna i målet.
2. Om en framställning om direkt bevisupptagning genom videokonferens görs, ska hörandet ske i en domstols lokaler. Den ansökande domstolen och det centrala organ eller den behöriga myndighet som avses i artikel 3.3 eller den domstol i vars lokaler hörandet ska ske ska komma överens om de praktiska arrangemangen för videokonferensen.
3. Om bevis tas upp genom videokonferens ska följande gälla:
 - (a) Det centrala organ eller den behöriga myndighet som avses i artikel 3.3 i den anmodade medlemsstaten får utse en domstol att delta vid bevisupptagningen för att säkerställa respekt för den anmodade medlemsstatens grundläggande rättsprinciper.
 - (b) Om nödvändigt ska det centrala organ eller den behöriga myndighet som avses i artikel 3.3, på begäran av den ansökande domstolen, den person som ska höras eller den domare i den anmodade medlemsstaten som deltar i hörandet, säkerställa att den person som ska höras, eller domaren, bistås av en tolk.”

- (5) Följande artikel ska införas som artikel 17b:

”Artikel 17b

Bevisupptagning av diplomatiska eller konsulära tjänstemän

En medlemsstats diplomatiska eller konsulära tjänstemän får, på en annan medlemsstats territorium och inom det område där de utövar sina funktioner, ta upp bevis utan att det krävs en föregående framställning enligt artikel 17.1, genom att höra medborgare i den medlemsstat de företräder utan tvång i samband med pågående förfaranden vid domstolar i den medlemsstat de företräder.”

- (6) Följande avsnitt 6 ska införas efter artikel 18:

”Avsnitt 6

Ömsesidigt erkännande

Artikel 18a

Digitala bevis som har tagits upp i en medlemsstat i enlighet med dess lagstiftning ska inte nekas status som bevis i en annan medlemsstat endast på grund av deras digitala natur.”

- (7) Artikel 19.2 ska ersättas med följande:

”2. Kommissionen ska ges befogenhet att anta delegerade akter i enlighet med artikel 20 med avseende på att ändra bilagorna för att uppdatera formulären eller göra tekniska anpassningar av dessa.”

- (8) Artikel 20 ska ersättas med följande:

”Artikel 20

Utövande av delegeringen

1. Befogenheten att anta delegerade akter ges till kommissionen med förbehåll för de villkor som anges i denna artikel.
2. Den befogenhet att anta delegerade akter som avses i artikel 19.2 ska ges till kommissionen tills vidare från och med ... [*den dag då denna förordning träder i kraft*].
3. Den delegering av befogenhet som avses i artikel 19.2 får när som helst återkallas av Europaparlamentet eller rådet. Ett beslut om återkallelse innebär att delegeringen av den befogenhet som anges i beslutet upphör att gälla. Beslutet får verkan dagen efter det att det offentliggörs i *Europeiska unionens officiella tidning*, eller vid ett senare i beslutet angivet datum. Det påverkar inte giltigheten av delegerade akter som redan har trätt i kraft.
4. Innan kommissionen antar en delegerad akt, ska den samråda med experter som utsetts av varje medlemsstat i enlighet med principerna i det interinstitutionella avtalet av den 13 april 2016 om bättre lagstiftning⁶.
5. Så snart kommissionen antar en delegerad akt ska den samtidigt delge Europaparlamentet och rådet denna.

⁶ EUT L 123, 12.5.2016, s. 1.

- (9) En delegerad akt som antas enligt artikel 19.2 ska träda i kraft endast om varken Europaparlamentet eller rådet har gjort invändningar mot den delegerade akten inom en period på två månader från den dag då akten delgavs Europaparlamentet och rådet, eller om både Europaparlamentet och rådet, före utgången av den perioden, har underrättat kommissionen om att de inte kommer att invända. Denna period ska förlängas med två månader på Europaparlamentets eller rådets initiativ.”
- (10) Följande artikel ska införas som artikel 22a:

”Artikel 22a

Övervakning

1. Kommissionen ska senast [*två år efter tillämpningsdatumet*] fastställa ett detaljerat program för övervakning av denna förordnings utfall, resultat och effekter.
 2. Övervakningsprogrammet ska ange vilka metoder som kommer att användas för att samla in uppgifterna och andra nödvändiga bevis och med vilka intervaller detta ska ske. Det ska närmare anges vilka åtgärder som ska vidtas av kommissionen respektive av medlemsstaterna vid insamling och analys av uppgifterna och de andra bevisen.
 3. Medlemsstaterna ska förse kommissionen med de uppgifter och andra bevis som behövs för övervakningen.”
- (11) Artikel 23 ska ersättas med följande:

”Artikel 23

Utvärdering

1. Kommissionen ska tidigast den [*fem år efter tillämpningsdatum för denna förordning*] genomföra en utvärdering av denna förordning och lägga fram en rapport om de viktigaste resultaten för Europaparlamentet, rådet och Europeiska ekonomiska och sociala kommittén.
2. Medlemsstaterna ska förse kommissionen med de uppgifter som är nödvändiga för att utarbeta denna rapport.”

Artikel 2

Denna förordning träder i kraft den tjugonde dagen efter det att den har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Den ska tillämpas från och med den [...]

Artikel 1.2 ska dock tillämpas från och med den [...] [*24 månader efter dagen för ikraftträdandet*].

Denna förordning är till alla delar bindande och direkt tillämplig i medlemsstaterna i enlighet med fördragen.

Utfärdad i Bryssel den

På Europaparlamentets vägnar
Ordförande

På rådets vägnar
Ordförande